

18 Νοεμβρίου 2014

Η εξακτίνωση του Αγίου Όρους στον Ορθόδοξο κόσμο: τα μετόχια

/ [Πεμπτούσία](#)



Το Θ΄ Διεθνές Συνέδριο της Αγιορειτικής Εστίας με θέμα: «Η εξακτίνωση του Αγίου Όρους στον Ορθόδοξο κόσμο: τα μετόχια» θα πραγματοποιηθεί την Παρασκευή 21 Νοεμβρίου 2014 και ώρα 13:00 στην Αίθουσα της Κεντρικής Δημοτικής Βιβλιοθήκης Θεσσαλονίκης.

Η διοργάνωση του διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου με θέμα τα μετόχια του Αγίου Όρους θα δώσει την ευκαιρία για μία ολιστική προσέγγιση του φαινομένου: τη μελέτη των αγιορειτικών μετοχίων όχι μόνον ως ενδός μοναστικού οικονομικού θεσμού μεταβαλλόμενου στη διαχρονία, αλλά ως παράγοντα κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, ως μέσου εξακτινώσεως της αγιορειτικής λειτουργικής πρακτικής και λατρευτικής εμπειρίας και ως παράγοντα.



Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

13:00 - 14:00 Χαιρετισμός Δημάρχου Θεσσαλονίκης & Προέδρου Δ.Σ. Αγιορειτικής Εστίας, κ. Γιάννη Μπουτάρη

Χαιρετισμός Ιεράς Κοινότητας Αγίου Όρους

Χαιρετισμός Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου

14:00 - 14:30 ΚΡΙΤΩΝ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ, Δ/ντής Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

Τα μετόχια ως οικονομική και κοινωνική ενδοχώρα του Αγίου Όρους

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

18:00 - 18:15 ΚΩΣΤΗΣ ΣΜΥΡΛΗΣ, *Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης.*

Οικισμοί και αγιορείτικα μετόχια στην Χαλκιδική, 10ος-15ος αι.

18:15 - 18:30 ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΟΝΔΥΛΗ, *Assistant Professor of Byzantine art and archaeology, University of Virginia.*

Ενάντια στην κρίση. Ο ρόλος των αγιορειτικών μετοχίων στο ύστερο Βυζάντιο

18:30 - 18:45 ΝΙΚΟΣ ΜΕΛΒΑΝΙ, *Μεταδιδακτορικός ερευνητής / Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.*

Η αγιορειτική παρουσία στην Κωνσταντινούπολη κατά την Παλαιολόγεια Περίοδο

18:45 - 19:00 MIRJANA ŽIVOJINOVIĆ, *Σερβική Ακαδημία Επιστημών και Τεχνών.*

Τα μετόχια της μονής Χιλανδαρίου στα Σκόπια και τα περίχωρα τους

19:00 - 19:15 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

19:15 - 19:45 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

19:45 - 20:00 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ, *Επικ. Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας Πανεπιστημίου Κρήτης.*

Η διαμόρφωση του δικτύου των αθωνικών περιουσιών στην Ανατολική Μακεδονία από την ύστερη βυζαντινή στην πρώιμη οθωμανική περίοδο (τέλη 14ου - αρχές 16ου αιώνα).

20:00 - 20:15 ΦΩΚΙΩΝ ΚΟΤΖΑΓΕΩΡΓΗΣ, *Επικ. Καθηγητής Νεώτερης Ιστορίας ΑΠΘ*

Τα αγιορείτικα μετόχια στη Λήμνο κατά την οθωμανική περίοδο

20:15 – 20:30 ΜΟΝΑΧΟΣ ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ΔΟΧΕΙΑΡΙΤΗΣ

Η συρίκνωση των μετοχίων από τα μισά του ΙΘ' αι. και μετά

20:30 – 20:45 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΟΥΖΑΚΗΣ, Δρ Ιστορίας

Τα αγιορειτικά μετόχια κατά τη μετάβαση από το οθωμανικό στο ελληνικό κράτος

20:45 – 21:00 ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 22ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΜΕΤΟΧΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

09:15 – 09:30 π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

Συμβολή στην ιστορία των Αγιορειτικών Μετοχίων των Βόρειων Σποράδων (Σκιάθου - Σκοπέλου - Ερημονήσων)

09:30 – 09:45 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΑΚΟΣ, Ομότιμος Καθηγητής Ιστορίας Δικαίου Νομικής Σχολής ΑΠΘ.

Εξελικτική πορεία των μεταβυζαντινών μετοχίων: εννοιολογικό περιεχόμενο και ειδικότερες αναφορές μετοχίων εκτός Αγίου Όρους

09:45 – 10:00 ΜΙΛΤΟΣ ΠΟΛΥΒΙΟΥ, Δρ Αρχιτέκτονας.

Η λειτουργία ενός μετοχίου μιας ιδιόρυθμης Αγιορείτικης μονής. (Το μετόχι της μονής Βατοπεδίου στα Μουδανιά)

10:00 – 10:15 ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΑΜΠΙΝΗΣ, Αρχαιολόγος - 23^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.

Η συμβολή ενός αγιορείτικου μετοχίου στη διαμόρφωση της ταυτότητας μιας τοπικής κοινωνίας: Η περίπτωση του Αγίου Γεωργίου του Σκυριανού

10:15 – 10:30 ΙΩΑΚΕΙΜ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΣ, Δρ Αρχαιολόγος.

Τα αγιορειτικά μετόχια ως συντελεστές ιδρύσεως νέων χωρίων

10:30 - 10:45 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΥΝΑΒΙΕΣ ΗΓΕΜΟΝΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟ

10:45 - 11:00 ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΟΣΜΑΣ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΗΣ

Ο ρόλος των Ηπειρωτών Ελλήνων για την έναρξη της αφιέρωσης μοναστικών συγκροτημάτων ως μετοχίων στις μονές του Άθω στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες τον 16ο αιώνα (οι περιπτώσεις του Γκιόρμα, του Οξιώτη και του Μιχαήλ Βοεβόδα)

11:00 - 11:15 LIDIA COTOVANU, *Docteur de l'EHESS, Paris (soutenance du doctorat le 04 avril 2014)*

Οι απαρχές της αφιέρωσης «ρουμανικών» ιερών καθιδρυμάτων προς το Άγιον Όρος (β΄ μισό 16^{ου} αιώνα): κρατική ή ιδιωτική υπόθεση;

11:15 - 11:30 RADU PĂUN, *Docteur en Histoire, Chargé de recherche au CNRS*

Το πρώτο μετόχι της μονής Χιλανδαρίου στη Βλαχία (1645)

11:30 - 11:45 LORA GERD, *Ρώσικη Ακαδημία Επιστημών - ερευνήτρια*

Η δήμευση των μετοχίων στη Ρουμανία το 1862-1865 και η Ρωσία

11:45 - 12:00 ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΒΑΝΟΣ, *Επιστημονικός Συνεργάτης Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών*

Το μετόχι της μονής Ιβήρων στη Γεωργία τον 19ο και τις αρχές 20ου αιώνα

12:00 - 12:15 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

12:15 - 12:45 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ

12:45 - 13:00 ΣΟΦΙΑ ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ-ΤΖΑΡΙΔΟΥ, *Επικ. Καθηγήτρια Νομικής Σχολής ΑΠΘ*

Το νομικό καθεστώς των μετοχίων του Αγίου Όρους κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας

13:00 – 13:15 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ, *Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής.*

Το προνομιακό φορολογικό καθεστώς των μετοχίων και της εν γένει ακίνητης περιουσίας των Μονών του Αγίου Όρους

13:15 – 13:30 ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Δικηγόρος.*

Εγγυήσεις του Ελληνικού Κράτους για το αγιορειτικό Καθεστώς και απαλλοτριώσεις των Μετοχίων

13:30- 13:45 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Ο ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ

18:15 – 18:30 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ, *Αναπλ. Καθηγητής Ιστορικής Γεωγραφίας – Τμήματος Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου.*

Αγιορείτικα μετόχια και εξαρτήματα: ομοιότητες και διαφορές

18:30 – 18:45 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΠΑΚΗΣ, *Αρχαιολόγος.*

Μακροσκοπική προσέγγιση του φαινομένου των μετοχίων: ζητήματα μεθοδολογίας

18:45 – 19:00 ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΘΕΟΧΑΡΙΔΗΣ, *Αρχιτέκτονας.*

Επισκόπηση της αρχιτεκτονικής των μετοχίων της Μακεδονίας

19:00- 19:15 ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΝΔΡΟΥΔΗΣ, *Εκλεγμένος Λέκτορας Βυζαντινής Αρχαιολογίας ΑΠΘ.*

Οι βυζαντινοί πύργοι των αγιορειτικών μετοχίων στη Χαλκιδική

19:15 – 19:30 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

19:30 – 20:00 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

20:00 – 20:15 ΝΙΚΟΣ ΜΕΡΤΖΙΜΕΚΗΣ, *Αρχαιολόγος.*

Αγιορειτικά μετόχια στη Χαλκιδική: Εισαγωγικά για μια τυπολογία των οικοδομικών συγκροτημάτων τον 19ου αιώνα

20:15 – 20:30 ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΚΟΥΛΙΟΠΟΥΛΟΥ, *Τοπογράφος Μηχανικός – Αναστηλώτρια*

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΟΥΤΣΟΤΟΛΗ, *Πολιτικός Μηχανικός – Αναστηλώτρια*

ΑΝΝΑ ΜΠΟΖΟΠΟΥΛΟΥ, *Αρχιτέκτων Μηχανικός – Αναστηλώτρια–*

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΦΑΛΕΛΑΚΗΣ, *Αρχιτέκτων Μηχανικός – Αναστηλωτής*

Το οικοδομικό συγκρότημα του υδρόμυλου του μετοχίου της Ι. Μ. Διονυσίου στο Μεταγγίτσι Χαλκιδικής

20:30 – 20:45 ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΙΑΚΟΣ, *Δρ Αρχαιολόγος – 10^η ΕΒΑ*

«Διαδρομές» έργων τέχνης από τα μετόχια στις αθωνικές μονές κατά τη βυζαντινή και μετά την Άλωση περίοδο. Η μαρτυρία των πηγών και των αντικειμένων

20:45 – 21:00 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 23ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

11:30 – 11:45 SRDJAN PIRIVATIĆ, *Institute for Byzantine studies of the Serbian Academy of Sciences and Arts.*

Το μετόχιον Καστρίν (Градац) και οι βυζαντινοσερβικές σχέσεις (δεύτερο ήμισυ του 13ου αιώνα)

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΞΑΚΤΙΝΩΣΗ

11:45 - 12:00 ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΝΟΒΑΣ, Αρχαιολόγος Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού.

«Αρχαιακές πληροφορίες για περιοδείες της Αγίας Ζώνης της Θεοτόκου και εικόνες από τη μονή Βατοπεδίου το 19ο αιώνα: τεκμήρια ακτινοβολίας και μετοχίων της μονής στη Μακεδονία και Θράκη».

12:00 - 12:15 ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ.

Τα Αγιορείτικα μετόχια ως χώρος πνευματικής δημιουργίας

12:15 - 12:30 ΠΑΤΑΠΙΟΣ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

Όψεις της επιδράσεως της Αγιορειτικής πνευματικότητας στις τοπικές κοινωνίες δια των μετοχίων: λειτουργική ζωή - γενίκευση της τιμής των εν Αγίω Όρει τιμωμένων Αγίων

12:30 - 12:45 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

12:45 - 13:00 **ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**